

A kiegészítő melléklet mérleghez és eredménykimutatáshoz kapcsolódó közzétételi kötelezettségeinek változása 2000-2018 között Changes in the disclosure obligations of the notes to the balance sheet and income statement between 2000 and 2018

D. KEREZSI

Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet, kerezsidori@gmail.com

Absztrakt. Minden gazdálkodásról elmondható, hogy a vállalat vagyoni-, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről a számviteli törvénynek megfelelően az éves beszámolóban valós képet kell kialakítania. Ahhoz, hogy a vállalkozások a beszámolók alapján értékelhetők legyenek egy egységes információszolgáltató rendszer szükséges. A beszámoló adatai a múltra vonatkoznak és azokat a kiegészítő mellékletben értékelni is kell. A napjainkban felgyorsult globalizáció a gazdasági élet számos szereplőjének magatartását befolyásolja, ennek kapcsán biztosan mondhatjuk, hogy kihat a számvitel szabályozására is. Hazánkban a hatálya alá tartozó gazdálkodókra a számvitelről szóló 2000. évi C törvény előírásai vonatkoznak, mely szerint az elkészített beszámolónak megbízható és valós összképet biztosító tájékoztatást kell nyújtania a külső és belső érintettek számára a vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről, illetve jövőbeli terveiről. Tanulmányomban a beszámoló egy részét emelem ki, amely a számszerű adatok mellett szöveges információkat is szolgáltató kiegészítő melléklet. Ezen belül is a mérleggel és eredménykimutatással kapcsolatos kötelezően előírt közzétételi kötelezettségeket mutatom be, melyek elengedhetetlen eszközei a megfelelő tájékoztatásra a külső és belső szereplők számára

Abstract. The aim of the study is to present by different types of companies the information content of the supplementary annex. We can say about the economic organizations, that they must to constitute real image in financial statements about the situation of –assets, -finance and income. To appreciate the businesses is necessary the information system, which is integrated company to company. The data of financial statement prepared by accounting act are historical, concern the past. The conduct of numerous economic operators is influenced by the globalization accelerated nowadays. In this connection, it can be certainly said that the globalization affects the accounting regulation as well. In our country, the business entities falling within the scope of the aforementioned regulation are subject to Act C of 2000 on Accounting, according to which the prepared reports shall provide the external and internal stakeholders with information ensuring a true and fair overall picture of the business entities' property, financial and profitability situation as well as future plans. In my treatise, I will highlight a part of the report i.e. the Notes providing text information in addition to the numerical data. Within this, I will present those mandatory disclosure obligations related to the balance sheet and income statement which are indispensable tools of informing the external and internal operators adequately.

Bevezetés

A piac zavartalan működéséhez nélkülözhetetlen a különféle gazdasági társaságok, vállalkozások vagy nonprofit szervezetek pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az objektív információk biztosítása [1]. Ezt a célt szolgálja hazánkban a számvitelről szóló 2000. évi C törvény, amely jelenleg is hatályos és a vállalkozások működését meghatározó törvény. A gazdasági globalizáció, azaz a vállalatok kapcsolatainak kiszélesedése, a multinacionális cégek megjelenése és számuk növekedése, a gyors tőkeáramlás és a folyamatos versengés kihatással van a világ bármely országára, a piacok minden szegmésére, így a számvitel sem maradhatott ki a globalizáció folyamatából.

Ezekből kifolyólag a tanulmány első részében a számviteli törvény 2000. december 31-ei állapotát vizsgáltam, melyben számos közzétételi kötelezettségei vannak a vállalkozásoknak a beszámoló részét képező kiegészítő mellékletükben. Ezt követően minden év utolsó napján érvényes törvényt tanulmányoztam, azon belül is a kiegészítő mellékletre vonatkozó részeket, hogy mely tételek módosultak az előző évben érvényes számviteli törvényhez képest.

1. A Magyar számviteli rendszer

A számvitelt számtalan módon definiálhatjuk, ebből a legelterjedtebb definíció a következő: „A számvitel olyan elszámolási és objektív információs rendszer, amely a gazdasági műveleteket megfigyeli, méri és rendszerezetten feljegyzi [2].” A számvitel fő feladata, hogy a gazdálkodók vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetében bekövetkezett változásokat az adott üzleti évben folyamatosan nyomon kövesse, így ehhez a gazdálkodó egységben lejátszódó gazdasági folyamatokat sajátos eszközrendszerrel megfigyelje, mérje és feljegyezze [3]. Valamint elmondható a számvitelről az, hogy egy olyan sajátos módszertanon alapuló információs rendszer, amely egyben a tájékoztatás eszköze, illetve egy speciális ismereteket igénylő tevékenység [4].

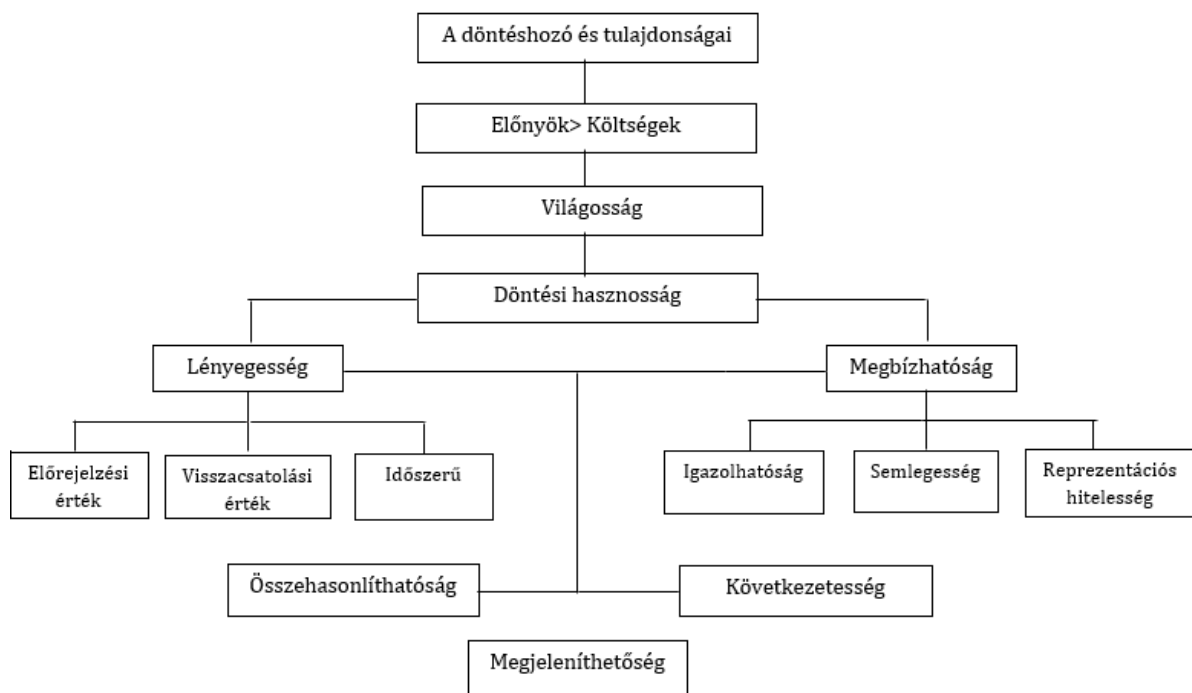
A magyar számviteli rendszer a kontinentális jogrendszer alapjain nyugszik. A jogalkotók a törvény megalkotásakor végig az Európai Unió szabványokat vették figyelembe, így a folyamatos változások okai is a nemzetközi jogharmonizációhoz vezethető leginkább vissza. A fentiekben már említett jelenleg Magyarországon hatályos 2000. évi C. törvény elődjeként az 1991. évi XVII. törvényt mondhatjuk. Ez „1992-től hatályosan az Európai Gazdasági Közösségeknek meghatározott jogiformájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978-ban elfogadott 4-es (660-as számú) irányelvét ültette át a hazai számviteli jogba.” A törvény számos módosítás következtében nyerte el mai formáját [5]. A legutóbbi nagyobb változás 2016-ban következett be. A közösségi jogharmonizációs célt szolgáló törvénymódosításnak köszönhetően alapvető számviteli előírások módosultak. Többek között megszűnt a rendkívüli eredmény tétel, a mérleg szerinti eredmény fogalma, változnak az osztalék-elszámolás szabályai és az üzleti- vagy cégérték leírásának szabályai. Az egyik legjelentősebb változást a magyar számviteli törvényben a 2013/34 EU irányelv indította el. 2015. június 12-én elfogadták az 1387/2015. (VI. 12.) Korm. határozatot. Ennek keretében a kormány jóváhagyta az IFRS-ek egyedi elszámolási célokra történő magyarországi bevezetését. A bevezetés több lépcsőben történik majd. Jelenleg az IFRS kötelezően alkalmazandó az EU tőzsdéin jegyzett és konszolidált pénzügyi kimutatásokat készítő vállalkozásoknál, valamint választható azon vállalkozások számára, amelyek

tőzsdén nem jegyzettek, de konszolidált éves beszámolót készítenek. 2016-tól azonban választható, illetve kötelező lesz sokak számára [6].

A számviteli törvény tartalmazza a könyvvézetés és a beszámolóképzés minden gazdálkodóra vonatkozó szabályait. Így a számviteli rendszerünk legfelső szintjét a 2000. évi C törvény ami képviseli. Továbbá fontos azt is hozzátennünk, hogy vannak olyan részei, melyek különböző kormányrendeletekkel lettek kiegészítve, így minden egyes gazdálkodó megtalálja az éppen rá érvényes előírást.

A számviteli szabályozás, mint a fentiekben már említésre került Magyarországon is azt a célt tűzte ki, hogy a beszámoló megbízható és valós összképet adjon a gazdálkodóról a piac többi szereplője számára ahhoz, hogy megfelelő információt adjanak döntéseik megalapozásához. Ennek jegyében az 1992-ben életbelépő számviteli törvény már az Európai Unió negyedik irányelvének, valamint a Nemzetközi Számviteli Standardoknak sok elemét beépítve azok elvi síkján helyezkedett el.

A törvénymódosítások a különféle prioritások változásának függvényében jelzik a hangsúlyt a mindig más és más számviteli alapelvek felé történő eltolódásával. A gazdasági elszámolások vonatkozásában a tartalom elsődlegességét tartja fontosnak a formai megoldásokkal szemben [3].

1. ábra: A számviteli információs rendszer elvárható jellemzői
 Forrás: „Qualitative Characteristics of Accounting Information”, 1980

A számviteli rendszer alapvető célja, hogy a külső és belső szereplők számára hozzáférhető információk hitelesen, valósághűen mutassák be a gazdálkodó gazdasági helyzetét, állapotát, teljesítményét. Az 1. ábra a számviteli információs rendszer elvárható jellemzőit reprezentálja.

Lényegesség: a pénzügyi információk befolyásolják egy vállalkozásról alkotott képünket. Ahhoz, hogy ez a képünk, a velük kapcsolatos döntéseink megalapozottak legyenek, releváns adatokra, információkra van szükségünk.

- **Időszerűség:** A rendelkezésre bocsátott információnak naprakészeknek kell lenniük ahhoz, hogy a helyes döntést meg lehessen hozni egy vállalkozásról.
- **Előrejelzési érték:** A döntéshozónak a múltbeli információkból megbízható következtetéseket kell tudnia levonni a jövőbeli eseményeket illetően.
- **Visszacsatolási érték:** Egy múltbeli tervezetünk ellenőrzését takarja egy újabb jelenlegi információ segítségével.

Megbízhatóság: A pénzügyi információknak minimális hibát kell tartalmazniuk, megbízható és valós képet kell mutatniuk a gazdálkodásról.

- **Igazolhatóság:** különböző, egymástól független mérés során ugyanarra az eredményre jutás.
- **Reprezentációs hitelesség:** azt fejezi ki, hogy a számviteli információ milyen mértékben tükrözi a gazdasági események gazdasági tartalmát.
- **Semlegesség:** Az információk közzétételekor azok a valóságot 100%-osan kell, hogy tükrözzék.

Összehasonlíthatóság: Különböző gazdálkodó egységek az összehasonlíthatóság érdekében ugyanolyan formában kell, hogy az információkat közzé tegyék.

Következetesség: Adott gazdasági eseményt folyamatosan ugyanúgy kell elszámolni és bemutatni, ez teszi lehetővé, hogy idősoros elemzéseink során trendeket vagy épp kiugrásokat azonosítsunk be a gazdálkodásban [8].

2. A kiegészítő melléklet

Az éves beszámoló, az egyszerűsített éves beszámoló és az összevont, konszolidált éves beszámoló kötelezően tartalmazandó eleme a mérlegen és az eredménykimutatáson túl kiegészítő, magyarázó és értékelő kiegészítő melléklet. Egy beszámoló vizsgálatakor a külső szereplő számára egy jól összeállított kiegészítő melléklet elengedhetetlen [9]. A hatékonyság növelése érdekében egyre inkább szükségessé válik az elkülönülő vezetői szerepek és funkciók összehangolása mind az operatív, mind a stratégiai döntéseknél. Az egyes vezetői szerepek, illetve a hozzájuk kapcsolódó funkciók közös területei képesek szinergikusan javítani egymás döntéshozatali tevékenységén, ezért ezeket a funkciókapcsolati hatásokat is erősíteni kell [10]. „A kiegészítő melléklet összeállítását két körülmény nehezíti meg. Szemben a mérleg és az eredménykimutatás jogszabályban rögzített formájával, a kiegészítő melléklet formájára a számviteli törvény nem tartalmaz előírást, a tartalmát szabályozó előírások pedig a kiegészítő mellékletre vonatkozó fejezetrészen kívül a törvény számos további pontján is felbukkannak [11].” Ez az információs szolgáltatás kapcsán problémákat vethet fel mind a külső, mind a belső érintettek számára [12]. A kiegészítő mellékletben a mérleg és az eredménykimutatás számszaki tételeit magyarázó, kiegészítő és értékelő adatok jelennek meg. Továbbá minden olyan számszerű és szöveges magyarázat, amelyet a törvény előír, illetve azokat az adatokat, információkat kell felvenni, amelyek szükségesek a gazdálkodó vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének a megbízható és valós összkép bemutatásához, figyelembe véve a

számviteli alapelveket, legfőképpen a valódiság, világosság, következetesség, folytonosság és teljesség elvét [13]. A beszámoló formáját, adattartalmát határozza meg a törvény szerint a vállalkozási tevékenység sajátossága, a társasági formája, az árbevétel, mérlegfőösszeg és a foglalkoztatottak száma. A beszámoló típusa behatárolja az annak részeként elkészített kiegészítő melléklet kötelező adattartalmát is [14]. Ebből kifolyólag a különböző beszámolók kiegészítő mellékletében történő információk részletezettsége eltérő [15].

A kiegészítő melléklet szerkezete többféleképpen nézhet ki, a fontos az, hogy számviteli törvény által előírt kötelező tartalmi elemek bemutatásra kerüljenek. Egyik lehetséges és egyben leginkább használt struktúrája a következő:

- I. Általános jellegű kiegészítések
- II. Specifikus jellegű kiegészítések
 - II./1. Mérleghez kapcsolódó kiegészítések
 - II./2. Eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítések
- III. Tájékoztató jellegű kiegészítések [16].

3. 2000. évi C törvény kiegészítő mellékletének tartalma

2000-ben a mérleghez kapcsolódó közzétételi kötelezettségek:

- Mérlegen kívüli egyéb tételek.
- Mérlegen kívüli tételként a függő és biztos jövőbeni kötelezettségvállalások összege fajtánként (opciós és swap ügyletek esetében).
- Ha egy eszköz vagy kötelezettség a mérleg több tételében is elhelyezhető, vagy minősítése megváltozik.
- Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek forintra történő átszámításakor devizavételi vagy devizaeladási árfolyam került alkalmazásra, illetve az eltérő értékelésből adódó különbözet.
- Jelentős összegei a bevételek aktív időbeli elhatárolásának, halasztott ráfordításnak, költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolásának, halasztott bevételeknek.
- A kapcsolt vállalkozásban tartósan adott kölcsönök, az azokkal szembeni követelések, hátrasorolt kötelezettségek, tartós kötelezettségek, rövid lejáratú kötelezettségek mérleg sorokból az anya-, illetve leányvállalatra jutó rész.

A mérleg eszköz oldalához kapcsolódó közzétételi kötelezettségek:

- Immateriális javak, tárgyi eszközök nyitó bruttó értéke, növekedése, csökkenése, záró bruttó értéke, átsorolások.
- Halmazott értékcsökkenés mozgástáblája.
- Meghatározó jelentőségű tárgyi eszköz értékcsökkenésének megállapításában bekövetkezett változás eredményre gyakorolt számszerűsített hatása.
- Negatív üzleti vagy cégértékként kimutatott halasztott bevétel 5 évnél hosszabb idő alatt történő leírása, megszüntetése.

- Üzleti vagy cégérték 5 évnél hosszabb idő alatt történő leírása.
- A vagyongazdálkodónál kezelésbe vett, kincstári vagyon részét képező eszközök.
- Hátrasorolt eszközök értéke jogcímenkénti megbontásban.
- Értékhelyesbítés nyitó értéke, növekedése, csökkenése, záró értéke (vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, ingatlanok, műszaki berendezések, gépek, járművek, egyéb berendezések, felszerelések, járművel, tenyészállatok, tartós tulajdoni részesedést jelentő befektetések részletezésében).
- Piaci értéken történő értékelés alkalmazott elvei, módszerei.
- Részvénytársaságnál a kibocsátott részvények száma, névértéke, kibocsátott átváltoztatható kötvények száma és névértéke.
- Követelések eredeti értéke, az üzleti évben elszámolt, visszaírt, halmozottan elszámolt értékvesztés összege mérlegtételek szerinti megbontásban.
- Befektetett pénzügyi eszközök, készletek, értékpapírok értékelése kapcsán elszámolt értékvesztés mozgástáblája mérlegtételek szerinti megbontásban.

A mérleg forrás oldalához kapcsolódó közzétételi kötelezettségek:

- Saját tőke üzleti éven belüli változása, annak okai. Jegyzett tőkén belül milyen értéket képvisel az anyavállalat, leányvállalat, közös vezetésű vállalkozás, társult vállalkozás.
- Lekötött tartalék jogcímenkénti megbontásban
- Képzett céltartalék, illetve annak felhasználása jogcímenkénti megbontásban.
- A rövid lejáratú kötelezettségek egy üzleti évet meg nem haladó lejáratra kapott kölcsön, hitel, a hosszú lejáratú kötelezettségekből az üzleti éven belül esedékes törlesztések.
- Ha a kötelezettség visszafizetendő része nagyobb a kapott összegnél (kötvénykibocsátás miatti tartozás, váltótartozások).
- Több, mint 5 éves futamidejű, valamint zálogjoggal vagy hasonló joggal biztosított kötelezettségek teljes összege és a biztosítékok fajtája.
- Pénzügyi helyzet értékelése szempontjából jelentőséggel bíró kötelezettségek teljes összege (jövőbeli nyugdíjfizetési, végkielégítési kötelezettség).

Eredménykimutatáshoz kapcsolódó közzétételi kötelezettségek:

- Exportértékesítés árbevétele földrajzilag elhatárolt piacok szerinti bontásban.
- Értékesítés nettó árbevétele létesítő okiratban megjelölt főtevékenységi megbontásban.
- Exporttámogatás esetén a bevételhez kapcsolódó közvetlen költségek.
- Támogatási program keretében kapott, elszámolt összegek támogatásonként (kapott összeg, felhasználása, rendelkezésre álló összeg megbontásban).
- Értékesítés nettó árbevételből, egyéb bevételből és halasztott bevételből anya- és leányvállalattal elszámolt összeg.
- Forgalmi költség eljárást készítő eredménykimutatás esetén az aktivált saját teljesítmények értéke, költségek költségnemenkénti megbontásban.
- Tárgyévi értékcsökkenési leírás összege mérlegtételek szerinti megbontásban.
- Elszámolt értékcsökkenési leírás módja, terven felüli értékcsökkenés, illetve annak visszaírása.
- Kutatás és fejlesztés tárgyévi költségei

- Rendkívüli bevételek és ráfordítások jogcímenkénti megbontásban.
- Rendkívüli bevételek és ráfordítások társasági adóra gyakorolt hatása.
- Társasági adó megállapításánál módosító tételek.

4. A kiegészítő melléklet változásai a vizsgált időszakban

Ezt követően minden év december 31-ei állapotát megvizsgáltam a számviteli törvény kiegészítő mellékeltre vonatkozó részeit. Vajon melyek azok a tételek, amik módosultak, törölődtek, illetve milyen új tételekkel bővült a kiegészítő melléklet.

2001, 2002 és 2003-ban nem történt semmilyen változás a mérleghez és eredménykimutatáshoz kapcsolódó részekkel kapcsolatban.

A számviteli törvény 2004. 12.31-ei állapota szerinti módosulások:

2004-ben 6 új tétellel bővült a kiegészítő mellékletben bemutatandó információk köre, melyek a következők voltak:

- Adózott eredmény felhasználására vonatkozó javaslat, amennyiben nem egyezik meg a jóváhagyó testület által elfogadott határozattal.
- Visszavásárolt saját részvény, üzletrész megszerzésére vonatkozó adatok, megszerzésének indoka, számuk, névértékük, jegyzett tőkéhez viszonyított arányuk, visszterhes megszerzésük vagy elidegenítésük esetén kifizetett vagy kapott ellenérték.
- A társaság rendelkezése alá közvetlenül vagy közvetve került részvények, üzletrészek együttes száma és névértéke. Visszaváltható részvények megszerzésével kapcsolatos adatok.
- Kapcsolt vállalkozásokkal fennálló kötelezettségekre képzett, felhasznált céltartalékok jogcímenként, különösen a garanciális kötelezettségekre képzettek.
- Exportértékesítés árbevétele az Európai Unión belüli és kívüli országok szerinti, illetve ezen belül földrajzilag elhatárolt piacok szerinti bontásban.
- Külön bemutatandó a támogatási program keretében kapott visszatérítendő támogatásra vonatkozó összegek részletezése.

A számviteli törvény 2005. 12.31-ei állapota szerinti módosulások:

2005-ös évben szintén új közzeendő információkkal bővült a törvény szerinti kiegészítő melléklet:

- Immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél elszámolt vagy visszaírt terven felüli értékcsökkenés az évenként elszámolandó terv szerinti értékcsökkenést, várható hasznos élettartamot, maradványértéket módosíthatja. Ezek eredményre, eszközökre gyakorolt hatását be kell mutatni.
- Bekerülési értéken értékelt befektetett pénzügyi eszközök könyv szerinti és valós értékét, ha a valós értéket jelentősen meghaladja a könyv szerinti értéke. Valamint az értékvesztés kihagyásának indoklása.
- Tárgyévben lezárt határidős, opciós, swap ügyletek eredményét, cash-flowra gyakorolt hatását ügyletfajtánként.

A következő 5 évben ismét nem történt változás 2005. december 31-én hatályos számviteli törvényhez képest az előző közzétételekkel kapcsolatban.

A számviteli törvény 2011. 12.31-ei állapota szerinti módosulások:

2011-ben már nem kötelező bemutatni a vállalkozásoknak a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek forintra történő átszámításakor a devizavételi vagy devizaeladási árfolyam alkalmazását, illetve az eltérő értékelésből adódó különbözeteket.

2012-ben, 2013-ban és 2014-ben ismét semmilyen változás nem történt, míg 2015-ben új tételekkel bővült és módosult a számviteli törvény, hiszen 2016.január elsejétől számos dologban módosult a törvény a nemzetközi jogharmonizációnak köszönhetően.

A számviteli törvény 2015. 12.31-ei állapota szerinti módosulások:

- Számviteli politikában meghatározott kivételes nagyságú, előfordulású bevételek, költségek és ráfordítások.
- Mérleghez és eredménykimutatáshoz kapcsolódó adatokat olyan sorrendben kell bemutatni, ahogyan azok ott szerepelnek.
- Részvénytársaságnál az opciós utalvány, opció vagy hasonló értékpapír, jog megléte, jelezve azok számát és hozzájuk kapcsolódó jogokat.
- Egyéb és pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai társasági adóra gyakorolt hatása.
- Összeghatártól függetlenül azon tételek, melyek tőkeművelethez, átalakuláshoz, egyesüléshez, szétváláshoz kapcsolódnak.
- Értékpapír típusonként azok értékesítése, beváltása, törlesztése kapcsán nettó módon elszámolt ráfordítások és bevételek bruttó összege.
- Igénybe vett szolgáltatások költségeinek jelentős tételei jogcímenkénti részletezésben.

2016. január elsejétől megszűnt a rendkívüli eredmény kategória, így a rendkívüli bevételek és ráfordításokat nem kell jogcímenként bemutatni a vállalkozásoknak, illetve azok társasági adóra gyakorolt hatásaik bemutatása sem releváns már.

Továbbá legalább 5 és legfeljebb 10 évre módosult a negatív üzleti vagy cégértékként kimutatott halasztott bevétel megszüntetésére, leírására előírt határidő. Az exportértékesítés árbevételét pedig termékexport és szolgáltatásexport, valamint termékimport és szolgáltatásimport megbontásban is közzé kell tenni az Európai Unió belüli és kívüli országok és a földrajzilag elhatárolható piacok szerinti megbontás mellett.

Az ezt követő években pedig nem történt változás kiegészítő melléklet mérlegre és eredménykimutatásra vonatkozó részeiben.

Összefoglalás

A kiegészítő mellékletben azokat az adatokat és szöveges magyarázatokat kell közzétenni a vállalkozásoknak, amelyeket e törvény előír, továbbá mindazokat, amelyek a vállalkozó vagyoni, pénzügyi helyzetének, működése eredményének megbízható és valós bemutatásához a tulajdonosok, a befektetők, a hitelezők számára – a mérlegben, az eredménykimutatásban szereplőkön túlmenően – szükségesek. Láthatjuk, hogy a számviteli törvény folyamatosan módosul, melynek egyik fő okának a nemzetközi jogharmonizáció mondható. Ennek kapcsán elengedhetetlennek tartom felhívni a figyelmet a kiegészítő melléklet változásainak nyomon követésére is, hiszen a beszámolónak ez a része mutatja be a legtöbb információt, magyarázatot az adott vállalkozással kapcsolatban.

Hivatkozások

- [1] Számviteli törvény, 2018., <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0000100.TV>
- [2] A. Kozma (2001) *Vázlatok a számvitel tanulásához 1. köt.: Általános számviteli és könyvviteli ismeretek*, Keletlombard Kft., Debrecen.
- [3] E. Tóthné (2010) *A kiegészítő melléklet szerepe és tartalma a számviteli információ hordozta megbízható és valós kép* kialakításában, Doktori (PhD) értekezés, Sopron. ISBN 978-963-334-072-1
- [4] I. Sztanó (2013) *A számvitel alapjai*, Perfekt Zrt. ISBN 9789633948217
- [5] M. Tóth (2013): *A mikrogazdálkodói beszámoló*
<http://ado.hu/szaklap/szamviteli-tanacsado/2013-01/a-mikrogazdalkodoi-beszamolo>
- [6] K. Katona (2015): *A számviteli rendszer és nyereségadóztatás eltérő szabályozási elveinek hatása a vállalati működésre*. *Iustum Aequum Salutare*, 12 (1) pp. 33–49.
- [7] *„Qualitative Characteristics of Accounting Information”*, Statement of Financial Concepts No. 2 (Stanford, CT: FASB, 1980)
- [8] M. Ormos (2013) *Számvitel*, Typotex Kiadó, 2013, ISBN 978 963 279 775 5
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0023_Szamvitel/5132/index.html
- [9] E. Böcskei – V. Fenyves – K. Zsidó – Z. Bács (2015) *Expected Risk Assessment—Annual Report versus Social Responsibility*. *Sustainability*, 7 (8) pp. 9960-9972.
- [10] Z. Zéman – A. Tóth (2017) *Stratégiai pénzügyi controlling és menedzsment*. Akadémia Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 454 068 7, 210. p.
- [11] P. Kardos – M. Tóth (2011) *A kiegészítő melléklet*. Számviteli Tanácsadó, 2011/1. szám
- [12] *Számviteli Levelek*, 2017., http://szamvitelilevelek.hu/az_eves_beszamolo/
- [13] P. Kresalek (2007) *Beszámolási hajlandóság és a számviteli beszámoló hasznosításának hazai gyakorlata*. Budapesti Gazdasági Főiskola – Magyar Tudomány Napja, pp. 251 – 263.
- [14] B. Kardos (2009) *Kiegészítő melléklet hasznosítása*. Budapesti Gazdasági Főiskola – Magyar Tudomány Ünnepe, 2009.

- [15] V. Fenyves – I. Dékán Tamásné Orbán – Z. Bács – E. Böcskei(2015) *Representation of the going concern concept in the financial statements*. Nauki O Finansach - Financial Sciences, 4 pp. 24-38.
- [16] I. Orbán (2015) *A beszámolási kötelezettség* In: V. Fenyves (szerk.): Alapvető pénzügyi és számviteli ismeretek a gyakorlatban, Debreceni Egyetem, Debrecen. pp. 69-76.

„ AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA ÚNKP-17-2 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT”